

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΣΤΕΡΝΑ 2024

ΣΤΕΡΝΑ

ΝΙΣΥΡΟΣ

ΣΤΕΡΝΑ

ΝΙΣΥΡΟΣ

ΣΤΕΡΝΑ

ΝΙΣΥΡΟΣ

ΣΤΕΡΝΑ

ΝΙΣΥΡΟΣ

ΣΤΕΡΝΑ

ΝΙΣΥΡΟΣ

ΣΤΕΡΝΑ

[Ελληνικά]

Ο STERNA ιδρύθηκε το 2014 από τον καλλιτέχνη Γρηγόρη Χατζηιωαννίδη ως διεπιστημονικός μη κερδοσκοπικός οργανισμός με σκοπό την ενίσχυση της δημιουργικής έκφρασης των καλλιτεχνών και την αμφισβήτηση των παραδοχών ως προς το τι συνίσταται σύγχρονη εικαστική κουλτούρα.

Το STERNA ART PROJECT έχει σχεδιαστεί ως ενεργός χώρος συνάθροισης καλλιτεχνών μέσω των προγραμμάτων φιλοξενίας, των εργαστηρίων, συναντήσεων και των εκθέσεων. Ο οργανισμός δίνει έμφαση στη Νίσυρο ως προορισμό του προγράμματος φιλοξενίας και προωθεί τη σύνδεση των φιλοξενουμένων με το νησί, τους κατοίκους του και τις τοπικές πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Οι ΥΠΟΤΡΟΦΊΕΣ ΣΤΈΡΝΑ είναι ένα πρόγραμμα φιλοξενίας που υποστηρίζει έως πέντε απόφοιτους-ες ελληνικών Σχολών Καλών Τεχνών ετησίως για να αναπτύξουν ένα project στη Νίσυρο. Οι καλλιτέχνες έχουν τη δυνατότητα να αιτηθούν την υποτροφία αμέσως μετά την αποφοίτηση τους (ή μέχρι και δύο χρόνια μετά). Το πρόγραμμα διεξάγεται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους (εκτός από τους μήνες Ιούλιο-Αύγουστο) και η επιλογή των επιτυχόντων-επιτυχουσών βασίζεται στην αίτηση του-της υποψηφίου-ίας, σε συνέντευξη και την εισήγηση από την επιτροπή του προγράμματος που αποτελείται από τρεις επαγγελματίες του πεδίου της τέχνης.

Το ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ υλοποιείται με την υποστήριξη του Mores Muralis Association, Geneva.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ

Dimitri [ΣΦΑΓΙΟ]	04
Κατερίνα Γιαννοπούλου [ΥΦΑΙΝΟΝΤΑΣ ΤΗ ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑ]	10
Σοφία Μελισσουργάκη [CROSSCURRENTS]	16
Θεοδώρα Βασιλειάδου [THERMAL BATHS PROJECT]	22
Δέσποινα Βαξεβανίδη [ΟΠΟΥ ΦΕΛΛΟΥ ΠΑΝΤΟΥ ΦΕΛΛΟΥ]	28

ΣΦΑΓΙΟ

Ζει και εργάζεται στη Θεσσαλονίκη.
Μεταπτυχιακό Media Arts,
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο.

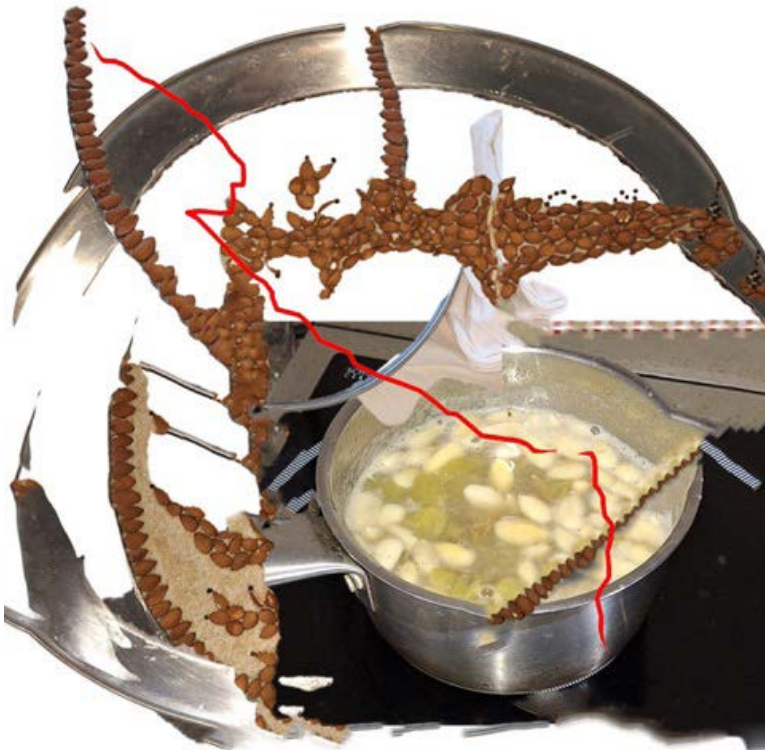
Κατά τη διάρκεια της διαμονής μου στη Νίσυρο, ήθελα να εξερευνήσω τις παραδοσιακές τελετουργίες και έθιμα του νησιού. Τις πρώτες δύο εβδομάδες της παραμονής μου, αφιέρωσα τον χρόνο μου στην εξερεύνηση του νησιού και τη συζήτηση με ντόπιους και συγκεκριμένα την συλλογή υλικού όπως τοπικά κουτσομπολιά, οδηγίες των εθίμων, συνταγές και τα υλικά που χρησιμοποιούμε σε αυτά. Κυρίως προσπάθησα να καταλάβω πότε και γιατί γίνονται αυτά τα έθιμα, ποια άτομα τα εκτελούν και όλη την τοπική μυθολογία γύρω από αυτές τις δημόσιες δράσεις.

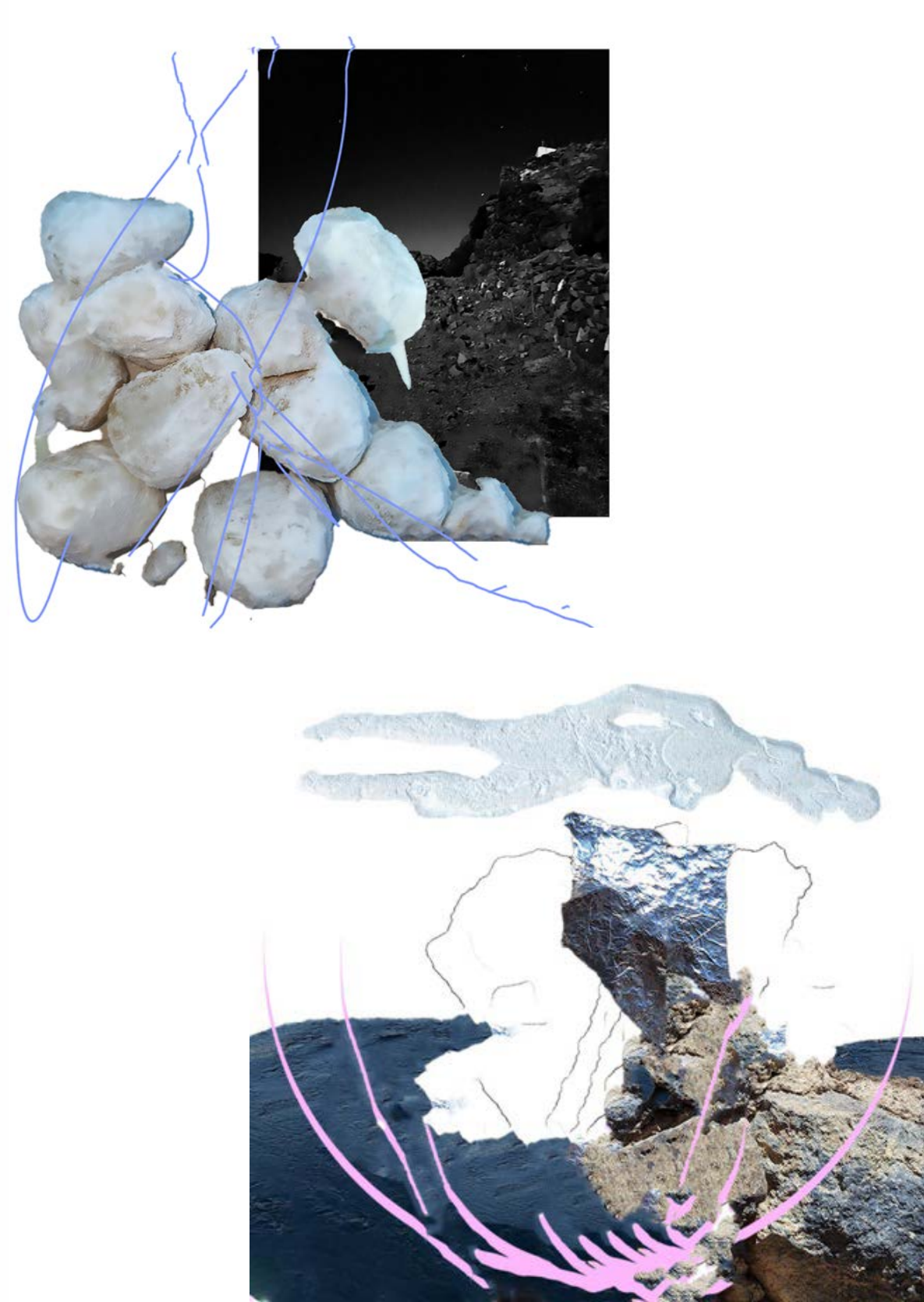
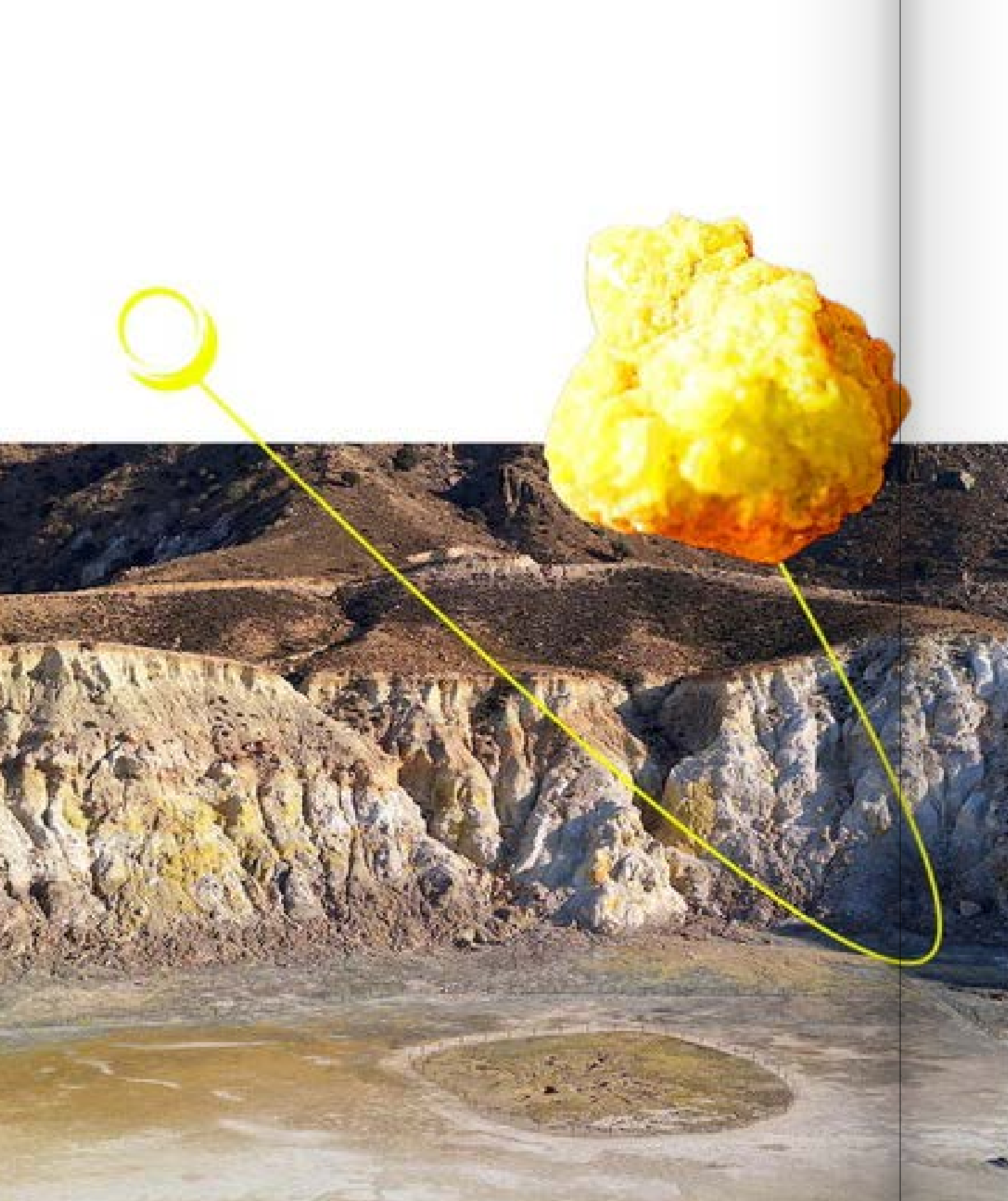
Μόλις συγκέντρωσα τις απαραίτητες πληροφορίες, άρχισα να διαμορφώνω συνδέσεις μεταξύ των διαφόρων υλικών που είχα συγκεντρώσει. Ο αρχικός μου στόχος ήταν να δημιουργήσω ένα «υβριδικό τελετουργικό» ή έθιμο—που προέκυψε από τη μικροκουλτούρα του νησιού. Πειραματίστηκα με συνταγές, έφτιαξα αντικείμενα και επινόησα οδηγίες και τελετουργίες που θα αποτελούσαν αυτό το νέο τρανς-έθιμο. Καθώς αυτό διαμορφώθηκε, αποφάσισα να ενεργοποιήσω μια συγκεκριμένη τοποθεσία στο νησί και σχεδίασα μια ομαδική δράση/ πορεία γύρω από αυτήν. Μαζί με την ομάδα της Στέρνα κατηγορίσαμε από το μονοπάτι που συνδέει το χωριό του Εμπορείου με το ηφαίστειο, κουβαλώντας «trans-προσφορές» —μια υβριδική συνταγή εμπνευσμένη από παραδοσιακά τελετουργικά πιάτα ειδικά διαμορφωμένη ως προσφορά για τα μη ανθρώπινα πλάσματα της Νισύρου. Η πορεία μας τελείωσε σε μια εγκαταλελειμμένη εκκλησία που βρισκόταν στην μέση του μονοπατιού, όπου αφήσαμε τις προσφορές, ενεργοποιώντας τον χώρο.

Η ιδέα είναι να επαναλαμβάνεται ετησίως αυτή δράση περιφοράς και προσφορών έτσι ώστε να διατηρηθεί ο χώρος ενεργοποιημένος και συνδεδεμένος με το πρώτο trans- έθιμο του νησιού. Συνεχίζοντας και χρησιμοποιώντας αυτή την υβριδική διαδικασία ως εργαλείο οικοδόμησης κόσμων αποφάσισα να δημιουργήσω μια «ψηφιακή αδελφή» της Νισύρου. Αυτό το νέο νησί χαρακτηρίζετε από μια μεταμορφωμένη υλικότητα και η φανταστική μυθολογία του διαμορφώνεται από επανασχεδιασμένα ερείπια, πολύτιμους βράχους και υβριδικά, διάφανα πλάσματα. Σε αυτό το νέο νησί που θα έχει τη μορφή ενός ψηφιακού παιχνιδιού/τοπίου ανοιχτού κόσμου οι θεατές / παίκτες καλούνται να εξερευνήσουν, να συλλέξουν και να διαμορφώσουν τις δικές τους τελετουργίες.

ες, τα δικά τους έθιμα, αφήνοντας τελικά τις προσφορές τους στην ψηφιακή αδελφή της Νισύρου, Νισυρία.

Μέσω αυτής της αλληλεπίδρασης, διαμορφώνεται μια τελετουργική σύνδεση μεταξύ ενός νησιού του απτού μας κόσμου και μεταξύ ενός του ψηφιακού, μεταμορφώνοντας την φύση της Νισύρου σε ένα νέο, φανταστικό περιβάλλον.

ΥΦΑΙΝΟΝΤΑΣ ΤΗ ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑ

(b. 1997) Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.
Πτυχίο Εικαστικών Τεχνών,
Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών Αθήνας.
MSc Ανοιχτό Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Το έργο “Υφαίνοντας τη Σημειολογία” επιχειρεί να ανασυνθέσει τις πολυδιάστατες σχέσεις μεταξύ συμβόλων, γλώσσας και τοπίου, εξετάζοντας πώς οι πολιτισμικές και γλωσσικές αναπαραστάσεις μιας κοινότητας μπορούν να εξελιχθούν και να αναπλαισιωθούν με την πάροδο του χρόνου. Εδώ, η γλώσσα και τα πολιτισμικά σύμβολα αντιμετωπίζονται ως ενεργά στοιχεία ενός ζωντανού οικοσυστήματος. Μέσω μιας διαλεκτικής προσέγγισης, το έργο αναδεικνύει τον τρόπο με τον οποίο η τοπική παράδοση της Νισύρου, οι συλλογικές μνήμες και οι κοινωνικές μεταβολές σχηματίζουν μια «ύφανση» που περιλαμβάνει και υπερβαίνει τα όρια του τόπου.

Στο πλαίσιο αυτό, κάθε σύμβολο – είτε πρόκειται για μια πέτρα είτε για μια λέξη – ενσαρκώνει διαρκείς αλλά και ρευστές σημασίες, που διαπλέκονται με την ιστορία και την κοινωνική πραγματικότητα. Η συμβολική μετατόπιση, λοιπόν, δεν είναι στατική αλλά επαναπροσδιορίζεται σύμφωνα με τις αξίες και τις ανάγκες κάθε περιόδου. Αντίστοιχα, η συλλογική διάσταση της σημειολογίας αποκαλύπτει τη δυναμική της πολιτισμικής αλληλεπίδρασης, όπου οι κοινότητες αναλαμβάνουν ενεργό ρόλο στη δημιουργία και την αναγνώριση των συμβόλων. Έτσι, αυτά τα στοιχεία γίνονται εργαλεία για την αναδόμηση της ταυτότητας και της πολιτισμικής κληρονομιάς, προσφέροντας νέες προοπτικές και νοήματα συμβάλλοντας στη διαμόρφωση ενός συλλογικού πολιτισμικού διαλόγου με αποτέλεσμα η μνήμη να αποκτά μια νέα διάσταση.

CROSSCURRENTS

(γ. 1997 Ηράκλειο, Κρήτη)
 Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.
 Πτυχίο Εικαστικών Τεχνών,
 Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών Αθήνας.

Το πρότζεκτ αποτελεί μικρά υφαντά έργα τέχνης, τα οποία συνδέουν τη σύγχρονη καλλιτεχνική μου πρακτική με την παραδοσιακή τέχνη της υφαντικής, δημιουργώντας έναν διάλογο ανάμεσα στο παρελθόν και το παρόν. Αντί να εισάγω την αισθητική και την τεχνική μου άμεσα στον χώρο της υφαντικής, το πρότζεκτ αυτό προτείνει μια διαφορετική προσέγγιση: την ενσωμάτωση της παραδοσιακής τεχντροπίας στο σύγχρονο καλλιτεχνικό μου έργο, έτσι ώστε να μεταφερθεί η ουσία και ο χαρακτήρας των ζωγραφικών μου συνθέσεων μέσα από τα χέρια εξειδικευμένων τεχνιτών.

ΣΚΟΠΟΣ

Το πρότζεκτ αυτό ερευνά πώς οι παραδοσιακές τεχνικές υφαντικής μπορούν να υπηρετήσουν τη σύγχρονη τέχνη, ενσωματώνοντας τα χαρακτηριστικά που διακρίνουν τις ζωγραφικές μου δημιουργίες - τολμηρές χρωματικές επιλογές, περίπλοκα στρώματα και δυναμικές συνθέσεις - μέσα σε μικρά χειροποίητα χρηστικά υφαντά που υφαίνονται από επαγγελματίες υφάντρες. Έτσι, η παραδοσιακή τέχνη δεν «χάνεται» μέσα στην πρωτοπορία της σύγχρονης τέχνης, αλλά αντίθετα, μετατρέπεται σε μέσο που αποδίδει το πνεύμα των σύγχρονων έργων μου.

ΣΥΛΛΗΨΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Αφετηρία - ζωγραφικό έργο:

Το σημείο εκκίνησης είναι κάποιες από τις ζωγραφικές μου δημιουργίες. Αυτές επιλέγονται ώστε να αναδειχθούν τα χαρακτηριστικά της δυναμικότητας, του αυθορμητισμού και της ατμόσφαιρας, στοιχεία που χαρακτηρίζουν την καλλιτεχνική μου γλώσσα.

Υλοποίηση από επαγγελματίες υφάντρες:

Η υφαντική διαδικασία πραγματοποιείται από επαγγελματίες τεχνίτες, χρησιμοποιώντας παραδοσιακές τεχνικές και χειροποίητες μεθόδους. Η πρόκληση είναι η μεταφορά των σύγχρονων αφηρημένων μορφών και χρωμάτων πάνω στα υφαντά, κάτι που απαιτεί εξειδικευμένες γνώσεις και προσεκτική επιλογή υλικών.

Εφαρμογή παραδοσιακών υλικών:

Γίνεται χρήση υλικών που χρησιμοποιούνται παραδοσιακά στην υφαντική, όπως μαλλί, βαμβάκι ή μετάξι, με σκοπό να

διατηρηθεί η ιστορικότητα και η αυθεντικότητα της παραδοσιακής τέχνης. Τα νήματα επιλέγονται σε συνεννόηση με τους τεχνίτες ώστε να προσεγγίζουν όσο το δυνατόν περισσότερο τις χρωματικές αποχρώσεις και τη ρευστότητα της ζωγραφικής μου.

Διάλογος σύγχρονου – παραδοσιακού:

Μέσα από το πρότζεκτ, εξερευνείται η ισορροπία ανάμεσα στο σύγχρονο και το παραδοσιακό. Η σύγχρονη τέχνη δεν «εισβάλλει» στον χώρο του παραδοσιακού μέσου, αλλά αντίθετα, το παραδοσιακό μέσο της υφαντικής θα γίνει το κανάλι για να μεταφερθεί και να αναδημιουργηθεί το ζωγραφικό έργο.

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

Το πρότζεκτ αυτό εδράζεται σε μια ευρύτερη πολιτισμική κριτική, η οποία αμφισβητεί τα όρια και τις ιεραρχίες μεταξύ παραδοσιακής και σύγχρονης τέχνης. Σκοπός είναι να προωθηθεί η ιδέα ότι η παραδοσιακή τέχνη δεν είναι «παρελθοντική» ή απομονωμένη από τις σύγχρονες καλλιτεχνικές πρακτικές, αλλά αντίθετα μπορεί να παίξει ενεργό ρόλο στη διαμόρφωση του σύγχρονου εικαστικού τοπίου.

ΤΕΛΙΚΟ ΕΡΓΟ

Τα τελικά υφαντά αποτελούν την αναπαραγωγή κάποιων από τα ζωγραφικά μου έργα, μεταφερμένα στην υφαντική επιφάνεια με πιστότητα ως προς την υφή και τα χρώματα, διατηρώντας τα χαρακτηριστικά του αυθορμητισμού, της κίνησης και της ζωτικότητας που χαρακτηρίζουν τη δουλειά μου. Τα υφαντά έχουν τη λειτουργία καθημερινών χρηστικών αντικειμένων, ενθαρρύνοντας τον θεατή να τα εκτιμήσει όπως τα αυθεντικά παραδοσιακά έργα τέχνης.

THERMAL BATHS PROJECT

(γ. 1997) Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.
Πτυχίο Εικαστικών Τεχνών,
Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών Αθήνας.

Η ενότητα έργων με τίτλο «Thermal Baths» αφορά τα δημοτικά ιαματικά λουτρά της Νισύρου. Το κτηριακό συγκρότημα βρίσκεται στο Μανδράκι και αποτελείται από τρία επιμέρους τμήματα. Σήμερα ωστόσο, μόνο το ένα από αυτά παραμένει λειτουργικό, ενώ τα υπόλοιπα δύο έχουν εγκαταλειφθεί.

Το έργο *Traces of Water* είναι μια in situ εγκατάσταση στο εγκαταλελειμμένο χώρο των λουτρών, αποτελούμενη από κεραμικά και πλακάκια τσιμέντου. Με αφετηρία την ιστορία του κτηρίου, επιχείρησα να δημιουργήσω πάλι ένα μέρος του, ως μια συμβολική πράξη επιστροφής ενός κομματιού, σε ένα κτήριο που σταδιακά χάνεται στον χρόνο. Τα κεραμικά τοποθετήθηκαν στα ανοίγματα της εξωτερικής πλευράς εκεί όπου βρίσκονται τα παράθυρα, τα οποία έχουν τσιμεντωθεί, καθιστώντας έτσι το κτήριο απρόσιτο για τους επισκέπτες. Τα τσιμεντένια πλακάκια δημιουργήθηκαν από υλικά του νησιού, όπως η μαύρη άμμος και η ελαφρόπετρα, και τοποθετήθηκαν στο δάπεδο, στα κενά όπου τα προηγούμενα πλακάκια είχαν εξαφανιστεί.

Το βίντεο-περφόρμανς “Thermal Baths” είναι ένα εν εξελίξει έργο, το οποίο καταγράφει την τελετουργία ενός λουτρού, αποτυπώνοντας την αίσθηση του σώματος και του νερού ως μια μορφή εξερεύνησης του προσωπικού χώρου. Το βίντεο προβάλλεται σε μικρή οθόνη μέσα στο χώρο όπου γυρίστηκε, μεταφέροντας τον θεατή σε μια διαδικασία σωματικής και νοητικής συνύπαρξης με έναν «άλλον», πλέον απόντα. Αυτή η εμπειρία επιχειρεί να εξερευνήσει ερωτήματα γύρω από τον ιδιωτικό χώρο και την έννοια της παρουσίας, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο επαναπροσδιορίζεται η αίσθηση του «εγώ» μέσα από την αλληλεπίδραση με την ψηφιακή εικόνα.

Παράλληλα, πραγματοποιήθηκε ένα εκπαιδευτικό εργαστήριο για τους μαθητές του Δημοτικού Σχολείου Νισύρου, με στόχο την επανακατοίκηση των λουτρών μέσω της τέχνης. Οι μαθητές ζωγράφισαν έργα στο μέγεθος πλακιδίων, τα οποία τοποθετήθηκαν προσωρινά στα κενά του δαπέδου, συνδέοντας την τοπική κοινότητα με την ιστορία της μέσα από μια συμμετοχική καλλιτεχνική διαδικασία.

*Τα πλακάκια δημιουργήθηκαν στο εργαστήριο ‘Καμίνι’ στη Νίσυρο, σε συνεργασία με την εικαστικό Άρτεμης Μιχαηλίδου.

«ΟΠΟΥ ΦΕΛΛΟΥ ΠΑΝΤΟΥ ΦΕΛΛΟΥ»

[Όποιος
είναι κάπου
χρήσιμος
είναι παντού
χρήσιμος].

(γ. 1999) Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.
Πτυχίο Εικαστικών Τεχνών,
Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών Αθήνας.

Η Νίσυρος είναι πολυμορφική: Νησιωτική, παραμεθόριος, ηφαιστειογενής. Συνιστά μια ψυχο-γεωγραφία που ανακαλεί αρχέγονες μνήμες και συνειρμούς. Η ροή του χρόνου τέμνεται με την διαρροή του πληθυσμού. 2.516 κάτοικοι το 1950, 1.048 το 2021, πόσοι τώρα; Οι Νισύριοι που έχουν εγκατασταθεί σε άλλα μέρη του κόσμου συχνά διατηρούν τις παραδόσεις και τον πολιτισμό τους, δημιουργώντας μία γέφυρα μεταξύ της Νισύρου και του παγκόσμιου χώρου. Όμως, καθώς τα χρόνια περνούν και οι γενιές αλλάζουν, αυτή η σχέση πολλές φορές φαίνεται να φθίνει.

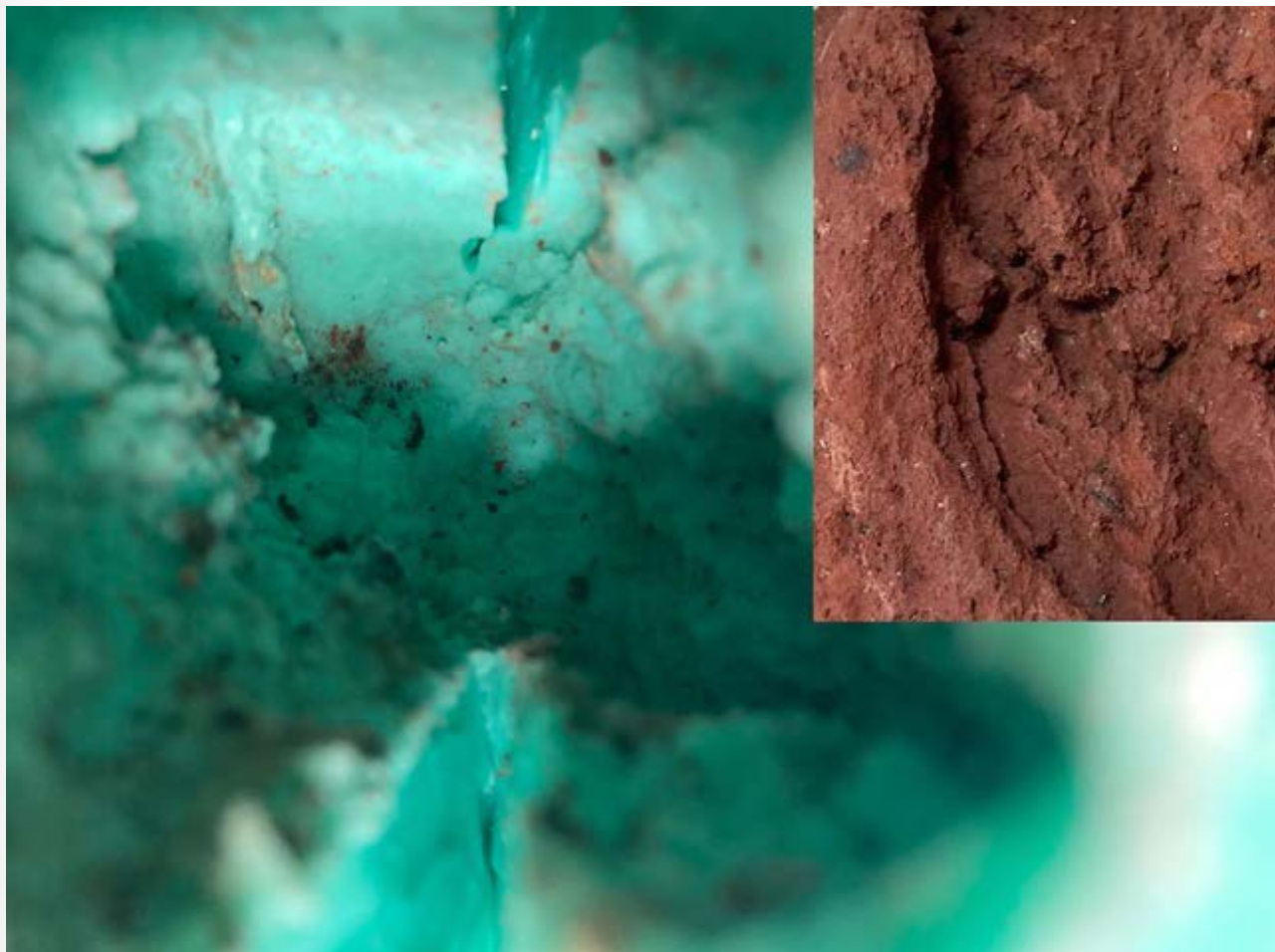
Ξεκινώντας την έρευνά μου για τη Νίσυρο συνάντησα αρκετές φράσεις και παροιμίες με τοπικούς ιδιωματισμούς. Μου κέντρισε το ενδιαφέρον η παροιμία «Ο που φελλού παντού φελλού» που σημαίνει όποιος είναι κάπου χρήσιμος, είναι παντού χρήσιμος. Αυτή η, κατ' αρχήν, ελπιδοφόρα φράση έγινε το επίκεντρο της έρευνάς μου με θεματικούς άξονες τη βιομηχανική κληρονομιά και τη μετακίνηση πληθυσμών - ένα είδος διαλόγου και επαναδιαπραγμάτευσης με το παρελθόν. Σε άτυπες συνεντεύξεις έθεσα στους κατοίκους ερωτήματα όπως «έχετε μέλη στην οικογένειά σας που έχουν φύγει μόνιμα από το νησί;» «κρατάτε επαφές μαζί τους;», «τι προϊόντα παρήγαγε νησί;», «τί έχει αλλάξει με την πάροδο του χρόνου;», «ποιές είναι οι σχέσεις μέσα στην κοινότητα;», «τι σας κράτησε στο νησί;». Συνέλεξα τεκμήρια, υλικά και πετρώματα από το νησί σε σχέση με τις απαντήσεις που δόθηκαν. Αρκετά από τα στοιχεία υποδεικνύουν τα ιδιαίτερα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά του νησιού. Σχεδίασα αναμνηστικές κάρτες, προσωποποιημένες, που θα χωρούσαν σε ένα πορτοφόλι, σε μια τσέπη. Αυτά τα αντικείμενα αρθρώνουν ένα διάλογο με θέματα που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της ζωής του νησιού.

Το έργο είναι μια σύνθεση με δίχτυ - αρχέγονο μέσο επιβίωσης, μαζεμένο από το νησί, συνδυασμένου με εξατομικευμένες ζωγραφικές αναπαραστάσεις στοιχείων από τις συνεντεύξεις και αντίγραφα πετρωμάτων, μια προσπάθεια απεικόνισης της αλλαγής και της επανανοηματοδότησης. Στο έργο το δίχτυ γίνεται ένας θύλακας που μεταφέρει τα ποικίλα στοιχεία του νησιού που ήρθαν στην επιφάνεια μέσω της έρευνας σχετικά με την καθημερινή ζωή, με τις κοινωνικές συνάψεις και την συλλογική δράση.

Το έργο έχει ως σκοπό να πυροδοτήσει μια συζήτηση για το πώς διαμορφώνεται και επηρεάζεται η

τοπική κοινωνία, πώς αυτή επανεγγράφει το παρελθόν και το μέλλον της, στοχεύοντας σε μια πιο συνειδητή και βιώσιμη σχέση με τον περιβάλλοντα κόσμο.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΠΙΛΟΓΗΣ
/ MENTORES 2024

Νάντια Αργυροπούλου
Χρυσάνθη Κουμιάνακη
Μαλβίνα Παναγιωτίδη

ΣΤΕΡΝΑ

Καλλιτεχνικός διευθυντής:
Γρηγόρης Χατζηιωαννίδης

Διοικητικό συμβούλιο:
Χριστίνα Αρσένη
Χρυσούλα Αθανασοπούλου
Παυλίνα Ανδριοπούλου

Collaborators:
ΑΤΟΡΟΣ CVC
ΝΙΣΥΡΙΟ

Κάστρο Εμπορείου,
85303 Νίσυρος

info@sterna.com.gr

Γραφιστικός σχεδιασμός:
Oddd Studio / Em Kei

STERNA FELLOWSHIP 2024

4202 41H2WOJ37 AИЯ3Т2

STÈRNA

NIYROS

STÈRNA

NIYROS

STÈRNA

NIYROS

STÈRNA

NIYROS

STÈRNA

NIYROS

STÈRNA